

1914 október hó 12-én este Győrön
átvettem Papp

ERŐKÖZMŰLETI NAGYKÖNYVTÁR
DEBRECEN

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:

HELYBEN:

Egy hóra 1 korona

Negyedévre 3

Egyes szám ára 4 fill.

VIDÉKEN:

Egy hóra 1 K 50 f.

Negyedévre 4 K 50 f.

Egyes szám ára 6 fill.

Negyvenhatodik évfolyam.

212-ik szám.

Péntek, 1914. október 2.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECZEN,

Darabos-utca 7. szám. Telefon: 412.

Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

A Kárpátok védőereje.

Az orosz portyázó csapatok betörési kísérlete a Kárpátokon, az aggodalomra hajlító közönség körében nyomott hangulatot és némi izgatottságot váltott ki. A laikus közönség a tényeket az óriási eseményláncolatból teljesen kikapcsolva, a kedvező híreket szkeptikusan, a látzólag kedvezőtleneket pedig sokszorosan túlzottan vizsgálja. Akadtak olyanok is, akik a Kárpátokon való orosz beszemtelenedést orosz invázióknak tüntették föl gyáva és oktalan rémületük lázában.

Pedig a nagy galíciai csata mellett ez az esemény egészen eltörpül. A Kárpátok hatalmas, természetes erődítményében pedig egy pillanatra se inogion meg bizalmunk, mert ezzel csak hálátlanságot tanúsítunk az előrelátó természet ellen, amely olyan megvívhatatlan védő körülményről gondoskodott.

Hogy tényleg milyen jelentéktelen a világháboruban győzelmünkre nézve ez a betörési kaland, s hogy mennyire bizhatunk a Kárpátok védőerejében, rá fog mutatni megdönthetetlen tényekkel Cholnoky Jenő kolozsvári tudós professzor, aki egyik legjobb ismerője a Kárpátok geológiai alakulatának és stratégiai ellentálló erejének. A világhírű geográfus a következőket mondta:

„A mi haderőnk egyik része Przemysl tájékán, keletre fordult arcvonallal áll, a másik hadseregünk pedig Bukovinában van. A kettő együtt működik és fogja közbe az oroszot. A harc tehát, az igazi harc, Przemysl és Csernovic tájékán folyik. Amíg itt a hadseregünk ellentáll, legyőzve nincs: addig az oroszok a Kárpátokon keresztül nagyobb haderővel nem nyomulhatnak be. Miután pedig hadseregünk mindkét helyen hatalmas megerősítéseket nyert, tehát nem hogy bajban volnánk, hanem a legnagyobb valószínűség szerint, az orosz sereg épen olyan katasztrófába rohan, mint Kelet-Poroszországban, vagy mint Mukdennél, a japánokkal szemben.

Az oroszoknak tudniillik mindenestre eredményre van szükségük, amire hivatkozhatnak, hogy a franciák le ne tegyék a fegyvert. Képzeltető, hogy milyen diadalmos táviratokat menesztettek

— persze kerülő uton — Bordeaux-ba. Nem hihető, hogy a franciák felüljenek nekik, mert a francia is tudja azt, amit a mi publikumunk, sajnos, nem tud: hogy ahhoz, hogy az oroszok a Kárpátokon át csakugyan behatoljanak, ahhoz legalább egy milliónyi haderő kell municiókkal és élelmezési felszereléssel. Ily hadsereg előretolásához a hegyekbe hónapokat vesz igénybe.

Nekünk most nincs más kötelességünk, mint hogy az orosz sereget lekötve tartjuk, amíg a német seregek jobban fel nem szabadulnak. Ez a feltartóztatás Galiciában nehézségekbe ütközött, a rutének hihetetlen árulásai miatt. A szláv mindig csak árulással tudott hatalomra szert tenni. De az elárult területen már túl vagyunk, az oroszok előrehaladása már megállt, s csak ilyen betörési kalandokkal hint port a világ szemébe. Egyáltalán nem kell tőle megijedni, s reméljük, hogy Lemberg nemsokára ismét a mi kezünkben lesz.

A Kárpátok szorosain bevezető utak hadsereg mozgulatához rendkívül kényelmetlenek. Néhány sziklafal leomlasztásával, hidak elpusztításával, a patakmedrek felduzzasztása következtében az országutak elrombolásával, pár nap alatt annyira járhatatlanná tehetők ezek az utak, hogy hónapok kellene hozzá, míg ott municiók kocsi keresztül mehetnek. Ezúton ágában sincs most elrongálni az utakat, mert még magunk akarunk azokon keresztül Galiciába bejutni. Mindez nem fontos kérdés. A múlt napokban aggódtam a franciaországi harctéren törtétek miatt. Félttem, hogy várakozáson fölül nagy angol haderő jött a franciák segítségére. Ma már azonban teljesen meg vagyok nyugodva, hogy 1-2 hét múlva Verdun elesett, a francia sereg szétveretett és Franciaország új kormányával az élén siet megkötni a békét. Akkor pedig jaj az oroszoknak! Még az sem volna baj, ha egész az Alföldig előtolnák az orosz hadseregeket, csak annál nagyobb lesz a katasztrófa, amely ezt az oktalan taktikát nyomon fogja követni.

A Kárpátok rengeteg erdőségekkel borított lakatlan területe, nehezen járható utjai sokkal, de sokkal nagyobb akadályt képeznek, hogysem nekünk ott komoly orosz betöréstől kellene félnünk mindaddig, amíg galíciai hadseregünk tökéletesen szét nincs verve. Ezt a kétféle hadsereget pedig határozottan fölénye-

sebb vezetésünk tudatában nem kell féltőnünk.

Csak amikor már az osztrák-magyar hadsereg egyellen ágyulóvést sem tehet Galiciában, akkor kellene gondoskodni a Kárpát utjainak elrombolására, s akkor is tízszeres haderőt könnyűszerrel föl lehet tartóztatni. A tömösi szorosnál háromszáz honvédünk két napig tudott feltartóztatni huszonötezer orosz katonát. A mi szerbiai előnyomulásunk ugyanilyen nehézségekkel küzdött eleinte. Sokkal okosabb volt ezt az országot bekeríteni és nyugodtan megvárni, amíg megeszti a fészkes... mondjuk — felkelés.”

A szerbek dolovai veresége.

A szerbek bánáti betöréséről eddig csak rövid hivatalos közlések jelentek meg, amelyek azt jelentették, hogy seregeink átengedték a Dunán a szerbeket, hogy aztán itt megsemmisítsék. A szerb hadsereg veresége rettenetes volt. A mieink Dolovánál kényszerítették harcra a szerbeket, akik mind elestek, vagy a mi fogságunkba kerültek. A dolovai csatáról a következő tudósítást kaptuk:

Velikoszelo környékén rendkívül élénk volt a szerb Dunapart. Folytonosan szerb csapatok érkeztek oda, amelyekről természetesen a mieink rögtön tudomást szereztek. A mi csapataink parancsot kaptak a lassu visszavonulásra. Egészen az előre elkészített és katonasággal megerősített állásunkig kellett visszahonulnunk. Rövid, markirozott ellentállás után a megfigyelő csapatok elvonultak s ezzel lehetővé tették, hogy a szerb csapatok nyugodtan átkelhessenek a Dunán.

Az átkelés körülbelül két óra hosszat tartott. Ez alatt az idő alatt 7-8000 szerb katona jött a magyar partra. A csapatok a hozzájuk beosztott könnyű tüzérséggel együtt Pancsova felé vonultak. A sorkatonaság mellé, — amint ez a szerbeknél szokás — komitácsi bandákat osztottak be s ezek voltak a fölvonulás elővédje. Pancsova előtt a szerb csapatok kettéváltak, a csapatok zöme Dolova felé tartott.

Dolova környékén várták őket a mi csapataink, a harc hamarosan meg is kezdődött. A szerbeket, akiknek a terep teljesen idegen és szokatlan volt, nyílt csatára kényszerítettük. Itt azután csakhamar kiderült, hogy kvalitás tekintetében messze mögötte vannak a mieink-

Szolyvai

hugyhajtó és hugasavoldó gyógyviz.

Dr. Kétly, Dr. Bókay, Dr. Widerhoffer orvostanárak nyilatkozatai alapján elsősorú gyógyhatású: csusz, köszvény, hólyag, vesebajoknál, cukorbetegség, húgyhólyag, epekő, étvágytalanság és gyomormegbetegedés ellen. — Kitűnő ízű üdítő ital. — Mindenütt kapható, Főraktár Fűszerkereskedők Részvénytársasága Debrecen

nek. Rövid tüzérvár után szuronyrohamunk valósággal halomra döntötte a szerbeket, a kiknek elszánt támadó kísérletei véresen omlottak össze.

Csapatunk teljességgel tönkre verték a szerbeket. Csapatokat tettek hadifogollyá és hadizsákmányunkban ott volt teljes tüzérségi felszerelésük is. A tönkrevert csapatok egy-egy töredéke a Duna felé szaladt, de ez a menekülés is százak életébe került.

A Duna partjához érve, ott várta őket egyik monitorunk, amely erős tűz alá vette a menekülőket és elpusztította a Pancsovával szemben felállított szerb ütegeket is. Bátran elmondhatjuk, hogy a nyolezer főből álló szerb seregből alig néhány száz embernek sikerült elmenekülnie. (E. U.)

Táviratok.

Kegyetlenkednek a franciák.

Berlin, szept. 30. A Wolf-ügynökség jelenti: A nagy főhadiszállásról Von Scherning a hadsereg főtörzsorvososa és a tábori egészségügyi szolgálat főnöke a következő jelentést tette a császárnak:

Orchiesben néhány nappal ezelőtt franciáink megtámadták egy kórházat, amikor 35 honvédszászlóalj Orchies ellen büntető expedícióra indult; minden fegyvernemben túlerőben levő ellenséges csapatokra bukkant és nyolc halott és harminc sebesült veszteséggel kénytelen volt visszatérni. A következő napon egy bajor utász zászlóalj vonult ki, amely sehol sem akadott ellenségre többé és a helységet üresen találta. A helyszínen **husz borzalmasan megcsönkített** németet találtak, akik az előző napi ütközetben sebesültek meg. A németeknek füleit és orrát levágták, néhánynak szája és orra fűrészporral volt betömve, s ily módon fulladtak meg. A felvett tényálladékok valódiságát két francia pap aláírásával erősítette meg. Orchies egyenlővé tették a föld színével. (Min. eln. s.-oszt.)

Visszavert szerb betörés.

Budapest, szept. 30. A Bud. Tud. jelenti: Szerbiai offenzívánk sikeresen halad előre. A szerbeknek az a kísérlete, hogy ezt a Száván való újabb betöréssel megzavarják, teljes fiaskóval járt, mert a Száván átjött alárendelt minőségű csekélyebb számú szerb csapatot a közelben levő határvédő csapatunk azonnal kiverték az országból. (Min.-eln. s.-oszt.)

A német tüzérség Antwerpen erődei ellen.

Berlin, szept. 30. Az ostromló tüzérség tegnap Antwerpen egyes erődei ellen a tüzelést megkezdte, az angol erőeknek a körülfalzó vonalának ellen intézett előre törését visszavetették. — (Min. eln. s.-oszt.)

Betörés egy cipész üzletbe.

Hatvan pár lábbelit elloptak.

(Saját tudósítónktól) A város kellő közepén, a kistemplom mellett, a Széchényi-utca 3. sz. alatt van már hosszú évek óta Simon Imre jóhírű cipész üzlete, — az üzlet mellett pedig a műhely.

A mai napra virradó éjjel ismeretlen tettesek az udvar felőli három ablakot befenesztve, a műhelybe, s onnan a cipész üzletbe hatoltak, ahol mintegy **60 pár új csizmát**, továbbá női és férfi cipőt összeszedtek s magukkal vitték. A pénzszekevényt is fel akarták fészíteni, azonban — úgy látszik — félték attól, hogy ez nagyobb zajjal jár, hát a munkát abba hagyták, s korán reggel, mikor a kaput kinyitották, elmenekültek.

Simon Imre, mikor ma reggel az üzletbe bement, vette észre a betörést. Azonnal a rendőrségre ment és feljelentette az esetét. A főkapitányságon Oláh Gyulának, a detektívtestület eme kiváló fiatal tagjának adták ki az ügyet, aki azonnal hozzálátott a nyomozáshoz. Megtartotta a helyszíni szemlét, kihallgatta a károsult cipésmestert, azután a szerzett adatok alapján annyira tisztázva látta az ügyet, hogy a betörők kézrekerítése biztosra vehető.

Valószínűleg, mire e sorok napvilágot látnak, Oláh Gyula már lefűleli a tetteseket.

A 39. gyalog-ezred a veszteségi kimutatásban.

A cs. és kir. hadügyminisztérium 16 ik számú veszteséglajstroma most jelent meg. Közülük ebből a debreczeni 39. gyalogezredre vonatkozó adatokat, annak a megemlékezésével, hogy hibátlanok és hitelesnek csak is a hivatalos lista tekinthető:

Legénység: Gerge János pöttart. seb. Gersényi Imre seb. Gocola seb. Gorgyau János seb. Görög Fülöp seb. Gortyan János seb. Gorzsás Márton őrv. seb. Gulácsi Sándor őrv. seb. Gyelan Demeter seb. Győry János seb. Gyulay László szakaszv. sebesült. Gyulay Ferenc seb. Gyurkó János seb. Gyuró János mh. Hadházi András szakaszv. sebesült. Hahn Antal őrmester seb. Harangi József seb. Harsányi István seb. Hecke Ferenc seb. Hegedüs Gábor seb. Hegedüs András seb. Hevesi András seb. Hodak Imre szakaszvezető seb. Hodós Imre tiz. seb. Höfflinger András seb. Holanék Ferenc őrm. seb. Holb

Mihály seb. Horvát Péter mh. Horváth Ferenc sebesült.

Ignath Imre seb. Ilés Sándor tiz. seb. Iván Mihály seb.

Jako Lajos pöttart. seb. Jaro István tiz. seb. Jónás Mihály őrmester seb. Joó Kálmán őrv. seb.

Kacandy Lajos seb. Kádár Lajos sebes. Kekuci Tivadar seb. Kanyuk Mihály sebes. Karácsony Sándor szakaszv. seb. Károlyi Imre őrv. seb. Kaszás József seb. Katona Mihály seb. Kenderessy Gábor seb. Kerekes Jakab seb. Kerékgyártó András szakaszv. seb. Kereki Sándor seb. Kiss Sándor mh. Kiss Alex őrmester seb. Kiss József seb. Kiss Károly őrzető meghalt Kiss Lajos seb. Kiss Márkus őrzető seb. Kökényessi György sebes. Konc József törzsőrmester sebes. Koroknai Antal tiz seb. Kósa Ferenc tiz. seb. Kosztán András seb. Köteles István őrzető sebesült. Koti György szakaszv. seb. Kovács Bertalan sebesült.

Folytatjuk.

Az oroszok uzsoki kalandja.

Egy szemtanu az uzsoki betörésről a következőket volt szives előadni:

— Uzsok község felett a szoros őrizelével egy népfőlkelő század volt megbízva. A század 150 főnyi katonából állott. A népfőlkelő a vasúti hidat őrizték, amely Hajasd felé visz.

— Pénteken délfelé egy lengyel zsidó rohant a népfőlkelő század parancsnokához és jelentette, hogy jönnek a kozákok az uzsoki szoroson át. A hadnagy rögtön jérisítette erről a néhány kilométernyire lévő hadtáppászólóalj parancsnokságát, aki viszont Homennára táviratozott katonaságért. A népfőlkelő néhány órán át erős tüzeléssel visszatartották a kozák elődöröket, amíg külön vonaton meg nem érkezett a katonai segítség, amely egy üteget is hozott magával. Ezután, mivel az oroszok nagy tulsulyban voltak, csapatunk Hajasdon, Ligetesen, Fenyvesvölgyön és Malomréten át egészen Csontosig visszavonultak, ahol azután további erősítést kapva, felvették a harcot az oroszokkal.

— Két napig tartott az ütközet. A mi csapatunk bátran harcoltak és lépésről-lépésre visszahódították az elhódított területet és az oroszokat, akik veszteséget szenvedtek, visszaszorították az uzsoki szoros felé.

— Hősiesen harcoló népfőlkelő századunk, amely Uzsoknál pénteken órákrig feltartotta az ellenséget, csak kevés veszteséget szenvedett. Parancsnokunk, az éjjeli hareokban meghült és most Ungváron betegen fekszik.

— Ma már olyan jelentékeny haderő áll az oroszokkal szemben Ungban, hogy az ellenség újabb vakmerő kalandjától nem lehet tartani.

— Az uzsoki szoros, amelyen a vasút a galíciai Siaukiig keresztül halad, körülbelül 40 méter széles és két oldalt 800 méter magas erdős hegység határolja. Mngállapították, hogy az oroszok Siankiban gyűltek össze. Az orosz ágyuk a községekben csak nagyon kis kárt okoztak. (E. U.)

Könyvnyomdai munkákat

izlésesen,
kifogástalanul és
jutányos árban
készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomda

**Debrecen,
Darabos-u. 7.**

**Telefonszám
4-12.**

Mindennemű vidéki megbízásokat
is elfogad és kifogástalanul teljesít.